

Giải bài tập SGK Lịch sử 10:

Bài 14: Các quốc gia cổ đại trên đất nước Việt Nam

(trang 76 SGK Lịch Sử 10): Những cơ sở và điều kiện đưa đến sự ra đời của nhà nước Văn Lang là gì?

Trả lời:

+ Kinh tế:

- Đầu thế kỉ I TCN cư dân văn hóa Đông Sơn đã biết sử dụng công cụ đồng phổ biến và bắt đầu có công cụ sắt.
- Nông nghiệp dùng cày khá phát triển, kết hợp với săn bắn, chăn nuôi và đánh cá.
- Có sự phân công lao động giữa nông nghiệp và thủ công.

* Xã hội:

- Sự chuyển chuyển biến kinh tế kéo theo sự chuyển biến về xã hội: sự phân hóa giàu nghèo ngày càng rõ rệt, công xã thị tộc tan rã thay vào đó là công xã nông thôn và gia đình phụ hệ.
- Sự chuyển biến kinh tế, xã hội đặt ra yêu cầu mới là trị thủy, quản lí xã hội, chống ngoại xâm. Nhà nước Văn Lang ra đời đã đáp ứng những đòi hỏi đó.

(trang 76 SGK Lịch Sử 10): Nêu những nét cơ bản trong đời sống vật chất, tinh thần của cư dân Văn Lang – Âu Lạc?

Trả lời:

- Đời sống vật chất:

Ăn: gạo tẻ, gạo nếp, thịt cá, rau củ.

Mặc: nữ mặc áo, váy, nam đóng khố.

Ở: nhà sàn

- Đời sống tinh thần:

Sùng bái tự nhiên (thời thần mặt trời, thần Sông, thần Nước,..)

Thờ cúng tổ tiên, sùng kính anh hùng, người có công

Tục lễ cưới xin, ma chay, tổ chức lễ hội

Có tập quán nhuộm răng đen, ăn trầu, xăm mình, đeo đồ trang sức,..

(trang 78 SGK Lịch Sử 10): Quốc gia cổ Cham-pa được hình thành như thế nào?

Trả lời:

- Quốc gia cổ Cham-pa được hình thành trên cơ sở văn hóa Sa Huỳnh gồm khu vực Trung và Nam Trung Bộ. Cuối thế kỉ II, Khu Liên thành lập quốc gia Cổ Lam và đến thế kỉ VI đổi thành Cham-pa.

(trang 78 SGK Lịch Sử 10): Tóm tắt tình hình văn hóa Cham-pa từ thế kỉ II đến thế kỉ X?

Trả lời:

- Thế kỉ IV có chữ viết từ chữ Phạn của Ấn Độ
- Cư dân Cham-pa theo Balamon giáo và Phật giáo
- Ở nhà sàn, ăn trầu cau và hỏa táng người chết.

(trang 79 SGK Lịch Sử 10): Trình bày quá trình hình thành quốc gia cổ Phù Nam?

Trả lời:

Trên địa bàn châu thổ sông Cửu Long đã hình thành nền văn hóa cổ từ cuối thời đại đá mới chuyển sang thời đại đồ đồng và sắt cách ngày nay khoảng 1500 – 2000 năm.

Trên cơ sở nền văn hóa Oc Eo, quốc gia cổ Phù Nam được hình thành vào khoảng thế kỉ I.

Câu 1 (trang 79 SGK Sử 10): Tóm tắt quá trình hình thành quốc gia Văn Lang – Âu Lạc?

Lời giải:

- Nông nghiệp dùng cày ngày càng phát triển, cùng với nghề nông, cư dân Đông Sơn còn săn bắn, chăn nuôi và đánh cá, làm nghề thủ công. Sự phân công lao động trong xã hội giữa nông nghiệp và thủ công xuất hiện.

- Sự chuyển biến trong kinh tế tạo tiền đề cho sự chuyển biến xã hội. Sự phân hóa giàu nghèo ngày càng gia tăng và phổ biến.

- Sự chuyển biến về kinh tế và xã hội nói trên đòi hỏi cấp thiết phải có các hoạt động trị thủy, thủy lợi để phục vụ nông nghiệp. Cùng thời gian này yêu cầu chống ngoại xâm được đặt ra. Những điều đó dẫn đến sự ra đời sớm của nhà nước Văn Lang – Âu Lạc.

Câu 2 (trang 79 SGK Sử 10): Hãy trình bày tình hình kinh tế, văn hóa, xã hội Cham-pa từ thế kỉ II đến thế kỉ X?

Lời giải:

+ Tình hình kinh tế:

- Nông nghiệp: trồng lúa, ngoài ra còn có các loại cây ăn quả, cây lương thực khác. Sử dụng công cụ sắt và sức kéo trâu bò.

- Thủ công nghiệp: phát triển nghề dệt, làm trang sức, đóng gạch, kỹ thuật xây tháp đạt trình độ cao.

+ Về văn hóa:

- Thế kỉ IV có chữ viết từ chữ Phạn của Ấn Độ

- Cư dân Cham-pa theo Balamon giáo và Phật giáo

- Người Chăm có tập tục ở nhà sàn, ăn trầu cau và hỏa táng người chết.

+ Về xã hội: Xã hội Chăm bao gồm các tầng lớp quý tộc, dân tự do, nông dân lệ thuộc vào nô lệ. Nông dân chiếm số đông, làm nông nghiệp, đánh cá, thu kiếm lâm sản. Cham pha phát triển trong các thế kỉ X – XV sau đó suy thoái và hội nhập trở thành một bộ phận cư dân và văn hóa Việt Nam.

Câu 3 (trang 79 SGK Sử 10): Hãy nêu những nét chính về tình hình kinh tế, văn hóa, xã hội của quốc gia Phù Nam?

Lời giải:

* Tình hình kinh tế:

- Cư dân Phù Nam sản xuất nông nghiệp, kết hợp với làm nghề thủ công, đánh cá và buôn bán.

- Ngoại thương đường biển rất phát triển.

* Tình hình văn hóa:

- Tập quán phổ biến của cư dân Phù Nam là ở nhà sàn
- Phật giáo và Ba-la-môn giáo được sùng tín
- Nghệ thuật ca, múa nhạc phát triển.

* Tình hình xã hội: Có sự phân hóa giàu nghèo hình thành các tầng lớp quý tộc, bình dân, nô lệ.

Câu 4 (trang 79 SGK Sử 10): Những điểm giống và khác nhau trong đời sống kinh tế, văn hóa, tín ngưỡng của cư dân Văn Lang – Âu Lạc, cư dân Lâm Ấp – Cham-pa và cư dân Phù Nam là gì?

Lời giải:

Giống nhau:

Nông nghiệp trồng lúa nước là chủ yếu kết hợp với nghề thủ công.

Ở nhà sàn, có nhiều lễ hội văn hóa dân gian.

Khác nhau:

* Cư dân Văn Lang - Âu Lạc:

- Đời sống kinh tế: Phát triển nghề dệt, làm gốm
- Văn hóa - tín ngưỡng: Thờ cúng tổ tiên, thờ thần linh

* Cư dân Lâm Ấp - Cham pa:

- Đời sống kinh tế: Nghề thủ công đóng gạch xây tháp phát triển
- Văn hóa - tín ngưỡng: Sớm ảnh hưởng Ba-la-môn giáo và Phật giáo

* Cư dân Phù Nam:

- Đời sống kinh tế: Buôn bán phát triển
- Văn hóa - tín ngưỡng: Sớm ảnh hưởng Ba-la-môn giáo và Phật giáo